

การศึกษาทางอนุกรมวิธานและพฤกษศาสตร์พื้นบ้านของไม้ต้นและไม้พุ่มดอกหอม
ในสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชบรมราชชนนี ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.เพชรบุรี

มานิต คิตอยู่

อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ. วิยดา เทพหัตถ์

วิทยาปฏิบัติ ปีการศึกษา 2541

ภาควิชาพฤกษศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การศึกษา รวบรวมตัวอย่าง และการศึกษาพฤกษศาสตร์พื้นบ้านของพรรณไม้ต้นและไม้พุ่มดอกหอม ในบริเวณสวนสมเด็จพระศรีฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.เพชรบุรี ได้ดำเนินการระหว่างเดือนมิถุนายน 2541 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2542 สัมภาษณ์และเก็บตัวอย่างพรรณไม้ต้นและไม้พุ่มดอกหอม ได้จำนวน 35 ชนิด จัดอยู่ใน 28 สกุล 18 วงศ์ เป็นไม้ต้นดอกหอม 17 ชนิด ไม้พุ่มดอกหอม 18 ชนิด วงศ์ที่พบจำนวนชนิดมากที่สุดคือ Apocynaceae พบ 5 สกุล 8 ชนิด รองลงมาคือ Magnoliaceae พบ 2 สกุล 4 ชนิด และอันดับสามมี 3 วงศ์ ได้แก่ Annonaceae พบ 2 สกุล 3 ชนิด Solanaceae พบ 2 สกุล 3 ชนิด และ Rubiaceae พบ 2 สกุล 3 ชนิด และในการศึกษาข้อมูลทางพฤกษศาสตร์พื้นบ้านสามารถจัดจำแนกเป็นกลุ่มไม้ต้นและไม้พุ่มดอกหอมออกเป็นกลุ่มตามลักษณะการใช้ประโยชน์จากกลิ่นหอม 15 ชนิด สมุนไพร 29 ชนิด อาหาร 7 ชนิด ใช้ทำสีย้อมและสีผสมอาหาร 13 ชนิด ใช้ประโยชน์จากเนื้อไม้ 19 ชนิด ใช้ในงานฝีมือและงานประดิษฐ์ 10 ชนิด ปลูกเป็นไม้ประดับ 32 ชนิด พรรณไม้ในวรรณคดี 26 ชนิด และพรรณไม้ที่เกี่ยวกับความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณีและพิธีกรรม 23 ชนิด ในการศึกษาครั้งนี้ได้จัดทำคำบรรยายลักษณะโดยละเอียด ระยะเวลาการออกดอก ลักษณะทางนิเวศวิทยา การกระจายพันธุ์ การขยายพันธุ์ และข้อมูลพฤกษศาสตร์พื้นบ้าน นอกจากนี้ยังได้แสดงภาพวาดลายเส้นและภาพสีของพรรณไม้ต้นและไม้พุ่มดอกหอมแต่ละชนิด ตัวอย่างพรรณไม้แห้งเก็บรักษาไว้ในพิพิธภัณฑ์พืช ศ.กสิน สุวตะพันธ์ ภาควิชาพฤกษศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**Taxonomic and ethnobotanic studies of fragrant flowering plants: tree and shrubs,
in H.R.H. Princess Sri Narakindra Borom Rajchonnin Garden,
Huai Sai Royal Development Study Centre, Petchaburi province**

Manit Kidyue

Advisor : Assoc.Prof. Wiyada Thephuttee

Senior Project, Academic year 1998

Department of Botany, Faculty of Science, Chulalongkorn University

---

ABSTRACT

The taxonomic and ethnobotanic studies of fragrant flowering plants, including trees, and shrubs, in H.R.H. Princess Sri Narakindra Borom Rajchonnin Garden, Huai Sai Royal Development Study Centre, Petchaburi province, has been undertaken from June 1998 – February 1999. Thirty-five species belonging to 28 genera, 18 families, were found. Among them, Apocynaceae is the richest in number of species founded: 7 species in 5 genera. The second richest is Magnoliaceae, in which there are 4 species in 2 genera. There included 17 trees and 18 shrubs. These species involved in various human activities, for example: 15 species are odorous plants, 29 species have medicinal value, 7 species are used in Thai handicraft, 32 species are ornamental plants, 26 species were mentioned in Thai literature and 23 species are related to belief and culture. In this present study, full description of all species, including flowering period, ecology, distribution, propagation, photographs, illustrations and ethnobotany were provided. All voucher specimens are deposited at the Professor Kasin Suvatabhandhu Herbarium, Department of Botany, Faculty of Science, Chulalongkorn University.